1940 ий
11
АВГУСТ
№ 73 (686)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Ӱрвезӹ коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Йошкар-Ола Горком орган

Государствылан сай качестван шурным жапым шуйыде сдатлаш

Республикыште ятыр колхоз-шамыч у шурным погымаште пашам сай организатлымыштлан кӧра, кокияшым тӱред пытаренит да икияшым тӱредаш тӱҥалыныт. Тӱредме дене пырляк шурно шиймашымат сайын организоватлен, сай качестван у пырчым государствылан сдатлат. Теве Табашинский сельсоветысе (Оршанский район) „Свобода" ден „Крестьянин" колхоз-шамыч 8 августыштак тений государствылан уржа сдатлышаш планым тӱрыс теменыт. Ронгинский район Ашламашский сельсоветысе „Виян-Памаш" да Колокудский сельсоветысе „Кундыш" колхоз-шамычат уржа сдатлышаш планым тӱрыс теменыт. Республикыште тыгай ончыл колхоз-шамычым моткоч шуко ончыкташ лиеш.

„Шурно погымаш да ял озанлык продукт-шамычым ямдылымаш нерген" ВКП(б) Центральный Комитет ден ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Советын пунчалышт партийный, комсомольский, советский, земельный орган да колхоз-шамыч ончылан у задача-шамычым шындат.

ВКП(б) ЦК ден ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет „шурно погымаш пашам жапыште эртарымашке да заготовка государственный план-шамычым правительствын установитлыме срокышто шуктымашке колхозник-шамыч массым, МТС, Совхоз-шамычын да заготовительный аппаратын пашаенгыштым кумдан мобилизоватлаш партийный, советский, комсомольский, земельный да заготовительный орган-шамычым обязыватлат".

Туге гынат, республикысе южо колхоз-шамыч тиде пунчалым начар шуктат. Государствылан шурно сдатлымашым шуят. Теве „Марковская орша" колхоз (Оршанский район) 8 августланат шурно шияш тӱҥалын огыл, государствылан ик килограмм пырчымат сдатлен огыл. А комсомольский организаций тиде кугу важностян государственный паша дене интересоватлен огыл.

Ронгинский район „Утро" ден „Чкарино" колхозлаштат тыгаяк начар положений. Нине колхозлаште уржа тӱредмашымат сайынак организоватлыме огыл. „Утро" колхозышто гын, Ронго селаштак, ВЛКСМ райком тыгай положенийым шинчен огыл манаш огеш лий, но нимогай практический полышымат пуэн огыл.

Шийын лукмо шурным колхозник-шамычлан паша кече шот дене пайлыме деч ончыч, государствылан сдатлымашым организоватлыман. Тиде шотышто первичный комсомольский организаций-шамыч колхозлан кугу полышым пуышаш улыт. Государствылан шурно сдатлышаш планым жап деч ончыч темымашке чыла колхозник ден колхозница-шамычым мобилизоватлаш—вот первичный комсомольский организаций-шамыч ден ВЛКСМ райком-шамычын кызытсе задачышт. Государствылан шурно сдатлымашым шуяш нигузеат огеш лий.

Чыла колхозлаштат паша нормым утыж дене темат

Ронга. Кужмаринский сельсовет кӧргыштӧ шурно погымаште социалистический соревнований кумдан шарлен. Колхозлаште стахановец ден стахановка-шамыч кушкыт.

„Йошкар энер" колхозышто П. Игнатьева, К. Данилов 0,12 гектар олмеш 0,18 гектарым тӱредыт. Сталин лӱмеш колхозыштат сельский совет депутат А. Иванова йолташ да Ф. Михеев, А. Иванов йолташ-шамыч тӱредмаште нормым утыж дене темен шогат. Туво 0,19 гектар марте тӱредыт. 64 ияш Г. Митюшов йолташат кажне кечын 0,14 гектарым тӱредеш.

Ленин лӱмеш колхозышто Д. Александров йолташын вуйлатыме звеножо колхозышто эн ончылно кая. Тудын звеноштыжо Г. Речкин, Я. Речкин, А. Речкина йолташ-шамыч эреак 0,17 гектарым тӱредыт.

В. Загайнов.

ИКИЯШЫМ ТӰРЕДЫТ

Йошкар-Олинский район Ельнягинский сельсовет „1 март" колхоз 7 августышто икияш шурным тӱредаш тӱҥалын.

Первый кечыштак Т. Скобелева, А. Охотникова, П. Благодаров йолташ-шамыч паша нормым 180 процентлан теменыт.

Пасушто комсомолец-агитатор П. Скобелев йолташ газетым йӱкын лудеш, международный положений нерген беседым эртара.

Макс. Веденькин.

Ронгинский район Вятский сельсовет „Новый путь" колхоз государствылан сдатлаш первый шийме у шурным наггая.

Фото М. Чуршуковын.

ПЕРВЫЙ СОЗЫВ СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТЫН ШЫМЫМШЕ СЕССИЙЖЕ

СССР Верховный Советын приниматлыме Закон-шамыч

Союзный Молдавский Советский Социалистический Республикым образоватлыме нерген Закон

Бессарабийысе молдавский калыкым Молдавский АССР-ысе молдавский населений дене ушымо нерген Бессарабийысе шемер-шамычын да Молдавский Автономный Советский Социалистический Республикысе шемер-шамычын пожеланийыштлан вашеш миен да национальность-шамычын свободно развиватлалтмаш советский принцип дене руководствоватлалтын, Советский Социалистический Республика-шамыч Союзын Верховный Советше **пунчалеш:**

1. Союзный Молдавский Советский Социалистический Республикым образоватлаш.

2. Молдавский Автономный Советский Социалистический Республикысе Тирасполь олам да Григориопольский, Дубосарский, Каменский, Рыбницкий, Солободзейский да Тираспольский район-шамычым, Бессарабийысе Кишинев олам да Бельцский, Бендерский, Кишиневский, Кагульский, Оргеевский ден Сорокский уезд-шамычым Союзный Молдавский Советский Социалистический Республика составыш пурташ.

3. Тиде законын кокымшо пунктшо дене келшышын, Бессарабия ден Молдавский АССР-ын территорийыштышт улшо промышленный предприятий-шамычым, общесоюзный значенийым иметлыше шуко огыл предприятий-шамыч деч посна, Союзный Молдавский Советский Социалистический Республикын распоряженийышкыже пуаш.

4. Украинский Советский Социалистический Республика ден Союзный Молдавский Советский Социалистический Республика коклаште точный границым установитлымаш проектым Советский Социалистический Республика - шамыч Союзын Верховный Советшылан ончаш пуаш Украинский ССР Верховный Совет ден Молдавский ССР Верховный Совет деч йодаш.

5. Советский Социалистический Республика-шамыч Союз Конституцийын (Основной Законын) 34 ден 35-ше статьяже-шамыч дене келшышын, Союзный Молдавский Советский Социалистический Республика деч Советский Социалистический Республика-шамыч Союзын Верховный Советышкыже депутат-шамыч сайлымашым эртараш.

6. Сайлымаш кечым назначитлаш Советский Социалистический Республика-шамыч Союз Верховный Советын Президиумжылан поручитлаш.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиум Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1940 ий 2 август.

Буковинын северный ужашыжым да Бессарабийысе Хотинский, Аккерманский да Измаильский уезд-шамычым Украинский Советский Социалистический Республика составыш пуртымо нерген Закон

Советский Социалистический Республика-шамыч Союзын Верховный Советше **пунчалеш:**

1. Буковинын северный ужашыжым да Бессарабийысе Хотинский, Аккерманский да Измаильский уезд-шамычым Украинский Советский Социалистический Республика составыш пурташ.

2. Украинский ССР-ын у территорийысе населенийже деч Советский Социалистический Республика-шамыч Союзын Верховный Советышкыже депутат-шамыч сайлымаш кечым назначитлаш СССР Верховный Совет Президиумлан поручитлаш.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиум Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1940 ий 2 август.

ПЕРВЫЙ СОЗЫВ СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТЫН ШЫМЫМШЕ СЕССИЙЖЕ

Литовский Советский Социалистический Республикым Советский Социалистический Республика-шамыч Союзыш приниматлыме нерген Закон

Литвасе Сейм Полномочный Комиссийын заявленийжым колыштмек, Советский Социалистический Республика-шамыч Союзын Верховный Советше **пунчалеш:**

1. Литвасе Сеймын йодмыжым шукташ да Литовский Советский Социалистический Республикым тӧр праван Союзный Советский Социалистический Республика шотеш Советский Социалистический Республика-шамыч Союзыш приниматлаш.

2. Белорусский ССР-ысе Свенцянский районым да Видзовский, Годутишковский, Островецкий, Вороновский, Радунский районласе территорийын литовский населений шукырак улман ужашыжым Союзный Литовский Советский Социалистический Республика составыш пумо нерген Белорусский ССР Верховный Советын предложенийжым приниматлаш.

3. Белорусский Советский Социалистический Республика ден Союзный Литовский Советский Социалистический Республика коклаште точный границым установитлымаш проектым Советский Социалистический Республика-шамыч Союзын Верховный Советшылан ончаш пуаш Белорусский Советский Социалистический Республикын Верховный Советше ден Союзный Литовский Советский Социалистический Республикын Верховный Советше деч йодаш.

4. СССР Конституцийын (Основной Законын) 34 ден 35-ше статьяже-шамыч дене келшышын Союзный Литовский Советский Социалистический Республика деч СССР Верховный Советыш депутат-шамыч сайлымашым эртараш.

5. Сайлымаш кечым назначитлаш СССР Верховный Совет Президиумлан поручитлаш.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиум Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1940 ий 3 август.

Латвийский Советский Социалистический Республикым Советский Социалистический Республика-шамыч Союзыш приниматлыме нерген Закон

Латвийысе Сеймын Полномочный Комиссийжын заявленийжым колыштмек, Советский Социалистический Республика-шамыч Союзын Верховный Советше **пунчалеш:**

1. Латвийысе Сеймын йодмыжым удовлетворитлаш да Латвийский Советский Социалистический Республикым тӧр праван Союзный Советский Социалистический Республика шотеш Советский Социалистический Республика-шамыч Союзыш приниматлаш.

2. СССР Конституцийын (Основной Законын) 34 ден 35-ше статьяже-шамыч дене келшышын Союзный Латвийский Советский Социалистический Республика деч СССР Верховный Советыш депутат-шамычым сайлымашым эртараш.

3. Сайлымаш кечым назначитлаш СССР Верховный Совет Президиумлан поручитлаш.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиум Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1940 ий 5 август.

Эстонский Советский Социалистический Республикым Советский Социалистический Республика-шамыч Союзыш приниматлыме нерген Закон

Эстонийысе Государственный Думын Полномочный Комиссийжын заявленийжым колыштмек, Советский Социалистический Республика-шамыч Союзын Верховный Советше **пунчалеш:**

1. Эстонийысе Государственный Думын йодмыжым удовлетворитлаш да Эстонский Советский Социалистический Республикым тӧр праван Союзный Советский Социалистический Республика шотеш Советский Социалистический Республика-шамыч Союзыш приниматлаш.

2. СССР Конституцийын (Основной Законын) 34 ден 35-ше статьяже-шамыч дене келшышын Союзный Эстонский Советский Социалистический Республика деч СССР Верховный Советыш депутат-шамычым сайлымашым эртараш.

3. Советский Социалистический Республика-шамыч Союз Верховный Советын Президиумжылан сайлымаш кечым назначитлаш поручитлаш.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиум Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1940 ий 6 август.

СССР Электропромышленность общесоюзный Калык Комиссариатым да Целлюлозный ден Бумажный промышленность общесоюзный Калык Комиссариатым образоватлыме нерген СССР Верховный Совет Президиумын Указше-шамычым пеҥгыдемдыме нерген Закон

Советский Социалистический Республика-шамыч Союзын Верховный Советше **пунчалеш:**

СССР Электропромышленность общесоюзный Калык Комиссариатым да Целлюлозный ден Бумажный промышленность общесоюзный Калык Комиссариатым образоватлымашым пеҥгыдемдаш да тидлан келшышын СССР Конституцийын (Основной Законын) 77-ше статьяштыже „Электростанций - шамыч ден Электропромышленность" мут-шамычым „Электростанций - шамыч, Электропромышленность" мут-шамыч дене вашталташ да „Строительство шотышто" мут-шамыч почеш „Целлюлозный ден Бумажный промышленность" мут - шамычым ешараш.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиум Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1940 ий 7 август.

МОЛОТОВ ЙОЛТАШЫН ДОКЛАДШЫМ ИЗУЧАТЛАТ

СССР Калык Комиссар-шамыч Совет Председатель да Иностранный паша Калык Комиссар В. М. Молотов йолташын Первый Созыв СССР Верховный Советын Шымымше Сессийыште „Советский Союзын внешний политикыже нерген" ыштыме докладшым „Кӱан энер" колхозышто (Моркинский район) шокшын вашлийыч.

Кызыт пасушто каныш жап годым Молотов йолташын докладшым лудын изучатлат.

Колхозын стахановкаже-шамыч Ӱ. Арсланова, А. Андреева, С. Ильина да моло йолташ - шамычат докладым лудын лекмекыштыт, пашам честно ышташ, паша дисциплиным пеҥгыдемдаш обязательствым налыныт.

Сергей Эчан.

* * *

Тыгак „Кутко" колхозыштат (тиде р а й о н а к) Молотов йолташын докладшым куанен изучатлат. Колхозница Иванова йолташ колхозник, колхозница-шамыч коклаште докладым лудын умылтара.

А. Степанов.

Культбригада-шамыч пасулаште

Чапле у шурным погышо колхозник, колхозница-шамычым культурно обслуживатлашлан ВКП(б) Мари-Турекский райком 20 еҥ дене культбригадым организоватлен. 2 августышто тиде бригада „Чогыт сорла" колхозышто концертым ончыктыш. Казакова дене Кожевникова йолташ-шамычын выступатлымыштым колхозник-шамычлан поснак чот келшен.

А. Сергеев.

* * *

ВКП(б) ден ВЛКСМ Параньгинский райком-шамычат культбригадым организоватленыт. Бригада колхоз еда концертым да практический полышым пуэда.

С. Рельцев.

Йошкар-Олинский горсоветын V Сессийже

8 августышто Йошкар-Олинский городской Советын V-ше Сессийже эртаралтын.

Сессийыште горисполком председатель депутат Фокеев йолташ жилищный фонд состояний нерген докладым ыштен.

— Большевистский партий ден Советский правительство шемер - шамычын жилищный фондыштым благоустроитлымашке к у г у вниманийым уделятла, — ойла докладчик. — Тидым бюджет кушмаш гычат ужаш лиеш. 1929 ийыште горсоветын б ю д ж е т ш е 1.600.000 теҥгем составлятлен гын 1940 ийлан бюджет 10 миллион утла составлятла. Олаште шуко у школа-шамыч, библиотека, кинотеатр ышталтыныт.

Туге гынат горкомхоз жилищный фондым кӱлеш семын огеш использоватле. Фонд нерген пеҥгыде учет уке. Шуко пӧрт-шамычым (Советский уремысе 67 номеран пӧрт, молат) 1937 ий гыч эреак ремонтироватлалтыныт, но ремонтым начар ыштымылан лийын, квартирант - шамычлан илашыш йӧсӧ. Южо квартирант-шамычат жилищный фондым кучылтмаш законым нарушатлат. Квартирыште илымылан оксам жапыштыже огыт тӱлӧ, квартирым антисанитарный состоянийыште кучат.

Пренийыште выступатлыше депутат Смирнов, Строфилев, Ролле, Баранов да моло йолташ-шамычат жилищный фондым начар кучылтмашым чот вурсышт. 2-шо №-ан жилуправлений 1940 ийысе ремонтым 50 процентлан гына ыштен шуктен. Фельдшерско-акушерский школ, Лесотехнический институт да моло тротуарым огыт тӧрлате.

Сессий ситыдымаш - шамычым вашке корандашлан решенийым приниматлыш.

Оласе бюджетым вашталтымаш нерген сессий депутат Коварнын информацийжым колышто. Бюджетым 10.097.500 теҥге гыч 10.270.500 теҥгеш кугемдыме.

Ив. Литвин.

ВЛКСМ Йошкар-Олинский горкомын военно-физкультурный паша шотышто комиссийын членже (шолаште первый) Г. С. Семенов йолташ комсомолец-шамыч дене беседым эртара.

Фото М. Чуршуковын.

„Новый путь" колхозын (Йошкар-Олинский район) членже Ф. А. Орешкин йолташ тӱредмаште кечаш паша нормым 280 процент марте тема.
Снимкыште: Орешкин йолташ тӱредмаште.
Фото М. Чуршуковын.

Шурно погымаште комсомолец-шамыч активно участвоватлат

Пектубаево. ВЛКСМ ЦК XI пленумын пунчалжым лончылен лекмек, районысо комсомольский организаций-шамыч государственный да хозяйственный пашаште активный участийым приниматлаш тӱҥальыч. Комсомолец-шамыч пашаште нормым утыж дене темен шогат. „У корно" колхоз пеленсе комсомольский организацийысе комсомолец Н. Аппаков, М. Аппаков, В. Петров йолташ-шамыч паша нормым 200 процент марте темат.

Комсомолец Яковлев, Аппаков, Лебедев йолташ-шамыч колхозник-шамыч коклаште ВКП(б) ЦК очередной пленумын материалжым, СССР Верховный Совет VII Сессийын материалжым умылтарен шогат.

„Красный восход" колхозышто комсомолка Е. Волжанина, С. Лебедева йолташ-шамыч кечеш 5—6 трудодням ыштат.

Комсомолка А. Ложкина йолташ („Урожай" колхоз Елшинский сельсовет) кид дене тӱредмаште 0,10 гектар олмеш 0,24 гектарым тӱредеш.

С. Загайнов,
ВЛКСМ райком секретарь.

* * *

Сернур. „У ер" колхозышто у сталинский шурным погымаште бригада дене бригада, звено дене звено да посна колхозник-шамыч коклаште социалистический соревнований кумдан шарлен. А. Вершинина йолташ кызыт кече еда 0,25 гектарым сай качество дене тӱредеш. Тудо тиддан 7 трудодням налеш. Тудын примерже почеш М. Воронцова, Н. Скворцова, В. Вершинина, М. Шабалина да моло йолташ-шамычат 0,20—0,23 гектар марте тӱредыт.

Ф. Димитриев.

Семеновын бригадыже ончылно

Бригадир Семенов йолташын 3-шо №-ан бригадыже „Айблат-нур" колхозышто (Моркинский район) эн ончыч уржам тӱред пытарыш.

Тӱредмаште Н. Петрова, Е. Петрова, А. Капитонова йолташ-шамыч 0,12 гектар олмеш 0,17 гектарым тӱредыныт. Тыгак В. Митрофанов йолташат машина дене 3,50 гектар олмеш 5,50 гектар марте тӱредын.

Кызыт Семеновын бригадыже кокияшым шияш тӱҥалын.

А. Сергеев.

Нормым эртарен темат

„Мастар вий" промколхозышто (Моркинский район) у шурно погымаште социалистический соревнований кумдан шарлен. Тидын дене пашаште стахановец ден ударник-шамыч кечын кушкыт. Комсомолец В. Уньженин ден А. Петров йолташ-шамыч кечаш паша нормым 170—180 процентлан темат. Тӱредме годым пасушто бригада еда кум кечеш ик гана пырдыж газета лектеш, газетым йӱкын лудыт.

„Спартак" колхозыштат (Шалинский сельсовет) комсомолец А. Петухов йолташ тӱредмаште каныме жап годым газетым йӱкын лудеш. Пырдыж газетыжат жапыште луктыт.

Сергей Эчан.

Ик кечыште 4—5 трудодня

Шурно погымашын первый 10—15 кечыштыже паша нормым темыше колхозник ден колхозница-шамычлан кок пачаш тӱлымашым установитлымаш „У корно" колхозышто (Сернурский район) шурно погымашым виянден. Тӱредмаште социалистический соревнований кумдан шарлен. Тӱредше П. Буркова йолташ кече еда 0,21 гектарым, П. Шубина йолташ 0,20 гектарым тӱредыт. Нуно ик кечыште 4—5 трудодням налыт.

Соломин.

Агитколлектив-шамыч пашам сай ыштат

Мари-Турекский районышто чылаже 29 агитколлектив шотлалтеш. Нуно 500 утла агитатор-шамычым авалтен шогат. Агитатор-шамыч колхоз пасулаште колхозник-шамычым сайын обслуживатлат. Мари-Турекский, Карлыганский, Юмочинский сельсоветласе агитколлектив-шамыч шке пашаштым конкретный план почеш ыштат. „Ким" колхоз председатель-агитатор Сабатских ден звеневод-агитатор Юнусов йолташ-шамыч агитационный пашам йӧрӓтен ыштат. Нуно 2 кечеш гыч пырдыж газетым луктын шогат, беседым эртарат.

„Вторая Пятилетка" колхозыштат(Мари-Китнинский сельсовет) коммунист Е. Ягодаров ден учитель-комсомолец Волков йолташ-шамыч агитационный пашам сай ыштат. Нуно колхозышто пеҥгыде паша дисциплина верч уло кумылышт дене кучедал шогат. Горно-Марийский районысо орденоносный „Смена" колхозын мемнан республикысе чыла колхозник ден колхозница-шамычлан возымо обращенийыштым умылтареныт.

„Куралше", „Самолет", „Кураш" колхозлаштат агитационно-массовый пашам организованно эртарат. Агитационный пашам кӱлеш кӱкшытышкӧ шындыме дене колхозлаште паша дисциплинат пеҥгыде.

Ал. Сергеев.

Газетым йӱкын лудыт

Моркинский район „Мастар" колхоз пеленсе комсомольский организаций у шурно погымаште колхозник-шамычым сайын обслуживатла.

Тиде организацийын комсомолецше А. Алексеев йолташ пасушто кече еда газета лудмашым эртара. Тудо колхозник-шамычлан международный положенийым нерген, Советский Союзысо илыш нерген ээреак лудын умылтара.

Колхозышто пырдыж газетымат шке жапыштыже луктыт. Тиде пашам комсомолец А. Русанов йолташ уло кумылжо дене ышта. Пырдыж газета гоч колхозын кажне кечысе илышыже ончыкталтеш.

С. Эчан.

Комсомолка-шамыч пашам сай ыштат

Звениговский район „Шемер" колхозышто у шурно погымаште комсомолка-шамыч примерым ончыктат. З. Алексеева, Ф. Соловьева, З. Семенова, Д. Шугкина, Ф. Никитина, Е. Ефимова йолташ-шамыч паша нормым кече еда 120—140 процентлан темен шогат. Нуно агитационно-массовый пашамат сайын ыштат.

Е. Остроумов.

ВЛКСМ горком деч полыш кӱлеш

ВЛКСМ Центральный Комитет первичный комсомольский организаций-шамыч дене конкретно вуйлаташ требоватла. Но ВЛКСМ Йошкар-Олинский горком тиде требованийым начар шуктен шога. Городской комсомольский организаций составыш пурышо колхозный первичный организаций-шамыч дене поснак начар вуйлата.

„Память Ленина" колхоз пеленсе комсомольский организацийыште(секретарь Кубарев йолташ) але мартеат ВЛКСМ Центральный Комитет XI пленумын решенийжым обсуждатлыме огыл. Садлан пленумын решенийже илышыш огеш пуртալт. Комсомолка Н. Огородникова йолташ кум тылзылан членский взносым тӱлен огыл. Моло комсомолец-шамычат членский взносым жапыштыже огыт тӱлӧ. Комсомольский организаците комсомолец-шамыч шагалемыт. 1939 ийыште 7 комсомолец улыт ыле гын, кызыт 5 комсомолец веле кодын. Колхозышто комсомольский ийготан молодежь ятыр уло, нуно колхоз пашаштат активно участвоватлат, но нуным комсомолышко огыт шупш. Комсомольский орган-шамычым сайлымашлан начар ямдылалтеш. Сайлымаш нерген инструкцийымат проработатлыме огыл.

ВЛКСМ горком тиде комсомольский организацийын начар пашажым ужеш гын, ситыдымаш-шамычым тӧрлатышаш верч нимогай мерымат ыштен огыл.

„Новый путь" колхоз пеленсе комсомольский организацият пашам начар ышта. Тиде организацийыште 12 комсомолец гыч 2 комсомолец гына кодын. Горком шке бюрошыже тиде организацийын пашаже нерген отчетым колыштын гынат, ситыдымаш-шамычым кораҥдышаш верч практический полышым пуэн огыл.

ВЛКСМ горкомлан колхозный комсомольский организаций-шамыч дене конкретно вуйлаташ тӱҥалман.

Н. Тымбаршев.

Сайлымашлан сайын ямдылалтын, организованно эртарена

ВЛКСМ ЦК XI пленумын пунчалжым обсуждатлымек, Марийский АССР Коопинсоюз пеленсе комсомольский организаций сайлашлан ямдылалташ тӱҥалын.

Первичный комсомольский организацийыште пленумын пунчалжым обсуждатлыме деч вара пашаште ятыр саеммаш коеш. Членский взносым тӱлымашат саемын. Июль тылзыште 30 комсомолец членский взносым тӱрыс тӱлышт. Пленум мартен посна комсомолец-шамыч общественный пашаште активно участвоватлен огытыл гын, кызыт общественный пашаште сай участвоватлат. „Соцсоревнование" инвалид артельын счетоводшо комсомолка А. Чернышева йолташ „Соцсоревнование", „Производственник" да „Красный пищевик" артельласе пашазе, служащий-шамыч коклаште тӱрлӧ тема дене йӱкын лудмашым эртара, мурымашым, куштымашым организоватла.

А. Чемеков йолташ 8 комсомолецым да 8 несоюзный молодежым ГТО значоклан нормым сдатлаш ямдыла. Тудо кызыт 2 занятийым эртарен. Глухонемой-шамыч коклаште СССР Верховный Совет VII Сессийын материалжым лудын умылтара, тудо „Жизнь глухонемых" лӱман пырдыж газетым жапыштыже луктеш.

Стахановский движенийын инициаторжо да производствышто сай паша образецым ончыктышо комсомолка-шамычат ятыр улыт. Булочный цехыште стахановка С. Михеева йолташ июльский нормым 113 процентлан темен. „Производственник" артельын сапожный ден шапочный цехыште ыштыше Е. Федякова, Е. Леухина, А. Шестоперов йолташ-шамычат пашам сай качество дене ыштат.

Кызыт сайлымашлан ямдылалтме годым организацийыште пашам эшеат саемдена. Улшо чыла ситыдымаш-шамычым пытарен, сайлымашым организованно эртарена.

Г. Казанцев.

Лӱшкӧ, Советский Прибалтика!

Лӱшкӧ, Прибалтика, у кечым ужын,
Шӱшпык семын йоҥгалтше мотор у мурет.
Йошкар знамя куанлын нӧлталтын,
Кузе шокшын пера шӱм-кылет.

Пӧртылнат тый ынде аван шӱмыш,
Изи йочала шокшын ӧндалнат.
Пеледыш букетым кучен кидыш,
Йошкар Армийым саламлаш лектынат.

Эстоний, Латвий, Литва помжалтын,
Шем шучко, ир жапым у кече сеген.
Кремлевский шӱдыр тыш волгалтын,
Шемӧрлан у корным ончыктен.

Лӱшкӧ, Прибалтика, у кечым ужын,
Мод, воштыл, кушто веселан,
Кремлевский шӱдыр йыр волгалтын,
Пелед да куш, тый чот улан!

А. Иванов.

24

ИНОСТРАННЫЙ ТЕЛЕГРАММА-ШАМЫЧ

Германийыште польский населенийын доходшылан ешартыш налог

Берлин, 9 август. (ТАСС). Германский информационный бюро тыге увертара: „государствым оборовятлыме шотышто министр-шамыч советын распоряженийже дене келшышын польский населенийын доходшылан ешартыш налог (социально - уравнительный манме налог) ышталетш. Налог окса вигак германский государствын казнашкыже пура. Внутренний паша ден труд министр-шамыч дене пырля финансе министр ўмбак тиде распоряженийым чыла нацменьшинство шотыштат шуктен шогымашым пыштыме. Распоряжений 1940 ий 1 август гыч вийыш пура.

АФРИКЫШТЕ ВОЕННЫЙ ДЕЙСТВИЙ-ШАМЫЧ НЕРГЕН АНГЛИЙСКИЙ КОММЮНИКЕ

Лондон, 9 август. (ТАСС). Рейтер агентство Каир гыч военно-воздушный вий-шамыч английский командованийын официальный коммюникежым увертара: „тенгече Ливийыште пеш кугу воздушный бой лийын. Бойышто итальянец-шамычын самолетышт кок пачаш утла ыле гынат, английский истребитель-шамыч 15 итальянский истребительым волтен шуэныт. Кок английский самолет шке базышкыже пӧртылын огыл. Тушманын авиацийже Мерс - Матрухым (Египет) бомбардироватлен, бомбардироватлыме дене нимогай локтылмашат лийын огыл. 7 августышто тушманын авиацийже Гебейтыш (Судан) налетым ыштыме дене куштылго локтылтмашым ыштен; гражданский населений кокла гыч икмыняр енг сусырген. Зейла гыч Берберыш шумеш Британский Сомалин побережьежым аралыше мемнан патруль тичмаш спокойствий нерген увертара. Берберыш кугу огыл кок налет ышталтын“.

Итальянский командованийын увертарымашыже

Рим, 9 август. (ТАСС). Стефани агентство итальянский командованийын тыгай официальный увертарымашыжым пуа: „Северный Африкыште Киренаика границыште 16 мемнан истребитель 27 английский самолет-шамыч ваштареш пеш кугу бойым ыштен. Мемнан летчик-шамыч 5 английский самолетым волтен шуэныт. Мемнан кок самолет шке базышкыже пӧртылын огыл. Британский Сомалиште мемнан войска-шамыч Эргейс олам налыныт“.

Фотоэтюд Р. Галашовын.

Призывлан ямдылалтыт

Советский молодежь Йошкар Армийын боецше лиймашым эн кугу почетлан шотла. Тудо Йошкар Армийыш каяш ончычак ямдылалтеш. Моркинский районысо „Кутко“ колхозышто допризывник-комсомолец А. Васильев йолташ шушаш призывлан шукертсек ямдылалтеш. Тудо шке тазалыкшым чот арала. Васильев йолташ колхоз пашаштат активно участвоватла. Тудын вуйлатыме звеножо колхозышто эн ончылно улеш. Допризывник В. Шишкин йолташат колхозышто пашам сай ышта. Пашам сай ыштымыжлан колхоз правлений тудым Всесоюзный ял озанлык выставкыш экскурсий дене колтен.

Допризывник А. Васильев, В. Шишкин, И. Сергеев йолташ-шамыч призыв кече вашеш ныл оборонный значокан лийыт. Нуно 3 оборонный значоклан нормым сдатленыт да кызыт нылымшылан сдатлат.

А. Степанов.

60 тонн силосым оптеныт

Кодшо ий дене тангастарымаште Кужмаринский сельсовет кӧргыштӧ (Ронгинский район) волыклан кормым ямдылымаш сай кая. Посна колхоз-шамыч веточный кормым, шудым, силосым ситышын ямдыленыт.

Теве Ленин лўмеш колхозышто 35 тонн силосым оптымо да 20 тонн веточный кормым ямдылыме. Тыгак „Йошкар энгер“ колхоз 20 тонн, Киров лўмеш колхоз 10 тонн силосым да веточный кормым телылан ситышын ямдыленыт. Тиде кечылаште сельсовет мучко 60 тонн силосым оптеныт.

В. Загайнов.

Марпединститутысо заочник-шамычын кенеж сессийысе итогышт

25 июнь гыч 31 июль марте Н. К. Крупская лўмеш Марийский государственный педагогический институтысо заочник-учитель-шамычын кенеж сессийышт эртыш. Сессий мемнан республикысе заочный образований состоянийым раш ончыктыш.

Учитель-шамычын заочно тунеммашыштым але мартенат кўлеш кўкшытыштӧ шынден шуктымо огыл. Тидлан чыла ответственностьым Марпединститутын заочный отделенийже велӧ огыл нумалеш, тидлан калык образований отдел-шамычат шагал огыл ответственностьым нумалыт.

Кенеж сессий тўналме нерген чыла заочник-шамыч шинченыт. Сессий тўналме нерген радио, газета гоч ик гана велӧ огыл увертаралтын ыле. Тиде кугу государственный мероприятийым шуктен шогымаш нерген информацийым Марийский АССР Калык Комиссар-шамыч Советшат да ВЛКСМ обкомыштат шке жапыште колыштмо. Но туге гынат заочный сессий начар эртыш. 641 заочник гыч сессийыш улыжат 217 заочник велӧ толын. 65 енг тўрлӧ причина дене да причина деч поснат сессий гыч каеныт. Моркинский районысо 41 заочник гыч улыжат 4 гына толын.

Кенеж сессий жаплан 157 студент-практикант - шамыч государственный экзаменыш толшаш улыт ыле гын, 144 велӧ толыныт.

Ятыр заочник - шамыч школлаште директорлан, завучлан ыштеныт, а Марийский АССР Наркомпрос ден РОНО-шамыч нуным шке жапыштыже вашталтен огытыл. Садлан нуно сессийыш толын кертын огытыл.

Заочник-шамычын сессийыш толдымо тўн причинышт тыште: нуно сессийлан чарныде ямдылалт шоген огытыл, РОНО-шамыч нунын ямдылалтмыштым шагал контролироватленыт.

Сессийыште посна заочник-шамыч уло кумылышт денак заочно тунеммыштым раш ончыктышт.

Теве Юринский район гыч Силантьева йолташ (литературный факультет, II курс), Горно-Марийский район гыч Позняк, Юринский район гыч Кислова йолташ-шамыч (литературный факультет, 1 курс) Юринский район гыч Архиреев йолташ (исторический факультет, IV курс) да молат сессий годым кумыл нӧлтын пашам ыштеныт. Нуно шке ончылно шогышо задача-шамычым честь дене шуктеныт.

Учитель - шамычын Союзышо сессийыште сай тунемше-шамычлан канымe пӧрт дене санаторийлашке каяш путевка дене пӧлеклен. Пӧлеклыме коклаште: Силантьева, Позняк, Данилова, Кислова, Незванов, Лесновский, Прытков да моло йолташ-шамычат улыт.

Кенеж сессий жапыште практикант-студент - шамыч государственный экзаменым эртышт. Литературный факультетын IV курсшым комсомолка Яковлева йолташ отлично диплом дене тунем пытарен. Учительский институтым 85 енг да педагогический институтым 38 енг тунем лектыныт.

Тидын деч посна чыташ лийдыме начар положенийым ончыктыде огеш лий. Але шуко студент-заочник ик курсышто 2 ий дене шинчат, „курымеш заочник“ лиймашат уло. Тыгай чыташ лийдыме положенийлан мучашым ышташ кўлеш. Заочник-шамычын тунеммаштышт тиде паша дене вуйлатыше - шамычын вашталт шогымыштат чаракла. Заочный отделений дене институт директорын заместительышт 7 тылзе жапыште 5 енглан вашталтыныт.

Марийский АССР Наркомпрос заочный тунеммашлан нимогай конкретный полшымашым пуэн огеш шого. Заочник-шамыч дене канцелярский метод дене вуйлата да нимогай методический полшымашым огеш пу.

Заочный тунеммашым йол ўмбак шогалташ жап. Кугу важностян государственный пашам тыгай состоянийеш кодаш огеш лий.

В. Егоров.

ФЕРМЫМ ОРГАНИЗОВАТЛЫМЕ

Сотнур, Кукморский сельсоветысе „Ужара“ колхозтений у кайык фермым организоватлаш пунчалын ыле. Кызыт колхоз правлений 14 чывым пўкташ шынден. Тений фермыште 160 чыве ден 50 комбо лийшаш.

„Пионер“ колхозыштат (тиде сельсоветак) кайык фермым комплектоватлаш тўналыныт.

Н. Громов.

Кум пирым пуштыныт

Моркинский район „Совет“ колхозын колхозник-шамыч М. Кириллов, Д. Алексеев, Т. Гаврилов тиде кечылаште 3 пирым пуштыныт.

А. Иванов.

Отв. редакторын заместительже—*В. М. БОРИСОВ*.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, № комнат 69—70, № телефона 90.
Э48. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.